

родосната проява на лѣсковци, но не имъ позволява и да изпъкнатъ въ дѣла отъ по-общъ културенъ характеръ.

Но скоро въ помощъ на албанцитѣ дохождатъ сърбитѣ съ току-що усвоената си проповѣдь, че дѣто се свиря на „гусле“ и се слави „слава“, тамо е сръбско. Благодарение на подкрѣпата, която тѣ сж имали отъ своето правителство, както и отъ основаното за пропаганда дружество, начело съ архимандрита Дучача, тѣ успѣватъ въ скоро врѣме да се наложатъ, макаръ и не така лесно, както сж прѣдполагали отъ първо. Прѣди агентитѣ на сръбската пропаганда да убѣдятъ населението на лѣсковско, че е сръбско, трѣбвало е сами да се убѣдятъ, че то е българско, което, впрочемъ, и безъ туй твърдѣ добрѣ сж знаели.

Когато сръбската пропаганда разпрѣсва въ лѣсковско първитѣ сѣмена на великосръбската идея, градътъ е ималъ вече българско училище. А това е било нѣколко години прѣди учрѣдяването на българската ексархия, която сърбитѣ винаги обичатъ да третиратъ като сръдище на пропаганда, насочена да побългарява сръбскитѣ земи. Такова училище е имало до 1869 г., откогато се настанява като пръвъ сръбски учител нѣкой си Костичъ. Той е дошълъ отъ Сърбия и е учителствувалъ за много низка плата. За пръвъ пжтъ отъ Костича лѣсковци чуватъ, че сж сърби, а не българи¹⁾. Обаче още прѣди него ще сж правени отчаяни опити отъ сръбскитѣ агенти да смутятъ поне националното имъ съзнание, ако се сжди отъ една подкана, която авторътъ на статията „Български работы“ отправя къмъ жителитѣ на Нишъ, Лѣсковецъ, Враня и Куманово да се „прилѣпжтъ“ по-усърдно къмъ българщината и да прѣсѣкатъ мечтанията на сърбитѣ²⁾.

Кога е основано българското училище, още не е установено съ положителность. Знае се само, че сърбинътъ Костичъ е замѣстилъ българина даскалъ Симеонъ, софиянецъ (отъ братия Андонови). Даскалъ Симеонъ се е поминалъ слѣдъ 12 годишно учителствуване въ Лѣсковецъ отъ гърло³⁾. Значи, училището датува най-късно отъ 1858 год., врѣме прѣзъ което даже сърбитѣ въ Сърбия не биха могли да се похвалятъ съ училища.

1) В. „Право“, г. V, бр. 7, стр. 26, отъ 11 априль 1870. Сжщо — в. „Право“, г. IV, бр. 40, стр. 160 отъ 29 ноември 1869 г.

2) „Право“, г. IV, бр. 42, стр. 166 отъ 31 декември 1869 г.

3) А. Иширковъ, Западнитѣ краища на българската земля, стр. СХХI.